

Biện pháp nâng cao khả năng ứng dụng công nghệ thông tin trong môn Giáo dục Thể chất ở cấp trung học phổ thông

Nguyễn Kim Quỳnh*, Phan Thành Lê**

*TS. Trung tâm GDTC&TT-Đại học Quốc gia Hà Nội

**ThS. Khoa GDTC, Trường ĐHSP Thành phố Hồ Chí Minh

Received: 5/5/2024; Accepted: 13/5/2024; Published: 20/5/2024

Abstract: Applying information technology in innovating teaching methods is an inevitable trend in the era of information and communication technology development, creating benefits in improving the quality of teaching. However, the extent to which information technology is applied in high schools depends on many factors. This study highlights the current status of information technology use by 182 high school Physical Education teachers in Hanoi and neighboring provinces, thereby proposing some measures to apply information technology. information, contributing to improving the effectiveness of teaching and learning Physical Education.

Keywords: Reality; solution; information technology; physical education; teaching methods.

1. Đặt vấn đề

Chiến lược phát triển giáo dục (GD) giai đoạn 2011-2020 của Chính phủ Việt Nam đã nêu rõ: Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) và truyền thông trong dạy và học, đến năm 2015, 100% giảng viên đại học, cao đẳng và đến năm 2020, 100% giáo viên (GV) giáo dục nghề nghiệp và phổ thông phải có khả năng ứng dụng CNTT và truyền thông cơ bản trong tiến hành các hoạt động dạy học.

Qua phân tích tình hình chính sách việc ứng dụng CNTT trong GD Việt Nam và thực tiễn triển khai tại các trường trung học phổ thông (THPT) trên cả nước cho thấy các nhà hoạch định chính sách, các cấp lãnh đạo từ trung ương đến địa phương đều đánh giá việc ứng dụng CNTT trong hoạt động giảng dạy (HĐGD) là rất quan trọng và có vai trò mang tính chiến lược trong quá trình đổi mới GD. Ứng dụng CNTT trong HĐGD là xu thế tất yếu, là kỹ năng cần thiết của GV trong thời đại thông tin hiện nay. Tuy nhiên, việc áp dụng CNTT trong các trường THPT vào dạy học giáo dục thể chất (GDTC) đến đâu thì còn tùy thuộc vào nhiều vấn đề: Sự quan tâm và nhận thức của GV; Kỹ năng sử dụng CNTT của GV,... Để làm rõ, nghiên cứu này tiến hành khảo sát thực trạng việc ứng dụng CNTT trong dạy học GDTC của 182 GV GDTC khu vực Hà Nội và các tỉnh lân cận nhằm đánh giá đúng tình hình thực tế và đề xuất một số giải pháp nâng cao kỹ năng sử dụng CNTT vào dạy học GDTC cho các GV cấp THPT.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp nghiên cứu tin cậy gồm: phương pháp Tổng hợp và Phân tích Tài liệu tham khảo chuyên môn; Phương pháp Quan sát; Phương pháp Phỏng vấn; Phương pháp Toán học thống kê.

2.2. Thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học GDTC cấp THPT

2.2.1. Nhận thức của GV về việc ứng dụng CNTT cơ bản trong HĐGD môn GDTC cấp THPT

Để đánh giá nhận thức của các GV về vai trò của việc ứng dụng CNTT vào giảng dạy môn GDTC cấp THPT, nghiên cứu lập phiếu hỏi (online) và phỏng vấn 182 GV giảng dạy môn GDTC cấp THPT khu vực Hà Nội và các tỉnh lân cận. Phiếu phỏng vấn được chia thành 4 mức đánh giá. Kết quả thu được cụ thể như sau: Ở mức độ rất cần thiết, có 40/182 GV xác nhận (=21.978%); Mức độ cần thiết có 53/182 GV xác nhận (=29.1209%). Điều này cho thấy một phần đáng kể các GV, những người đang trực tiếp giảng dạy đều có nhận thức rất cao về vai trò của việc ứng dụng CNTT vào dạy học. Đây là điều kiện cơ bản đầu tiên để việc ứng dụng CNTT vào dạy học.

Mức độ có cần thiết nhưng không nhiều có 48/182 GV xác nhận (=26.3736%); Mức độ không cần thiết có 39/182 GV xác nhận (=21.4286%). Điều này cho thấy còn tồn tại nhiều GV chưa nhận thức được đúng đắn vai trò của việc ứng dụng CNTT trong HĐGD.

2.2.2. Mức độ quan tâm của GV đối với việc ứng dụng CNTT cơ bản vào HĐGD môn GDTC cấp THPT

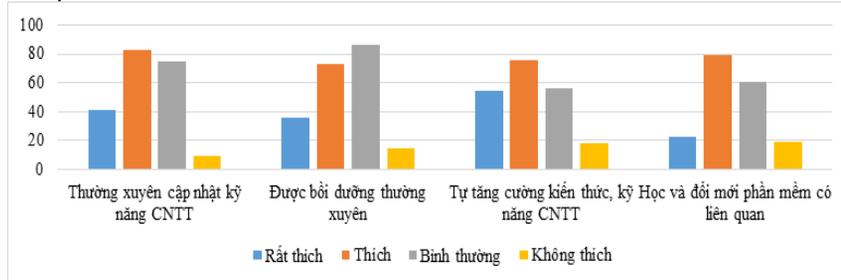
Tương tự như đánh giá nhận thức, nghiên cứu tiếp

tục đánh giá mức độ quan tâm và thu được kết quả như sau: Ở mức độ rất quan tâm, có 37/182 GV xác nhận (=20.3297%); Mức độ quan tâm, có 37/182 GV xác nhận (=20.3297%); Mức độ có nhưng quan tâm ít, có 61/182 GV

xác nhận (=33.5165%); Mức độ không quan tâm, có 31/182 GV xác nhận (=17.033%). Kết quả thu được cho thấy mức độ quan tâm đến việc ứng dụng CNTT của các GV nhìn chung dừng ở mức độ trung bình và vẫn còn một số lượng lớn GV không mấy quan tâm và thậm chí không quan tâm đến vấn đề này.

2.2.3. Khảo sát tiêu chí sử dụng CNTT cơ bản trong dạy học môn GDTC cấp THPT

Để khảo sát tiêu chí sử dụng CNTT trong HĐGD, nghiên cứu thiết kế phiếu khảo sát online và thu được kết quả như sau:

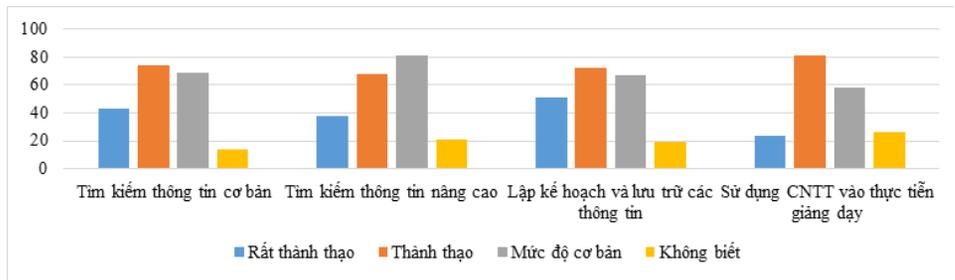

Biểu đồ 2.1. Tiêu chí sử dụng CNTT trong HDDH môn GDTC

Thông qua biểu đồ 2.1 cho thấy, yếu tố thích ở tất cả các tiêu chí đều $\geq 35\%$ (65/182 GV). Đặc biệt trong tiêu chí thường xuyên cập nhật kỹ năng CNTT có tới 45% (82/182 GV) chọn phương án thích. Điều đó cho thấy, có $\geq 1/3$ GV GDTC đang giảng dạy trực tiếp tại một số trường THPT có thái độ tích cực (dù quan tâm ở mức trung bình) đối với việc ứng dụng CNTT trong HĐGD cũng như $\geq 40\%$ các GV chú tâm đến việc tự tăng cường kiến thức, kỹ năng CNTT, Học và đổi mới phần mềm có liên quan.

2.2.4. Đánh giá kỹ năng sử dụng CNTT cơ bản trong dạy học môn GDTC cấp THPT

Để khảo sát kỹ năng sử dụng CNTT cơ bản trong HĐGD môn GDTC cấp THPT, nghiên cứu thiết kế phiếu khảo sát online, tiến hành khảo sát và thu được kết quả như sau:

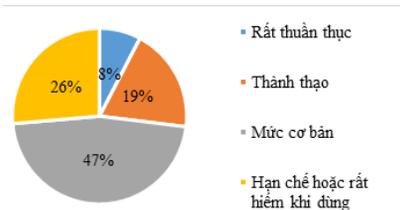
Biểu đồ 2.2. Kỹ năng khai thác sử dụng CNTT cơ bản trong dạy học môn GDTC cấp THPT

Kết quả thu được cho thấy, số lượng GV dừng lại ở mức độ cơ bản sử dụng các phần mềm dạy học chiếm ưu thế nhất trong bốn mức độ, cụ thể tỷ lệ dao động từ 38-44% trên tổng số GV được khảo sát.

Tuy nhiên, với xu hướng phát triển hiện nay, khi việc dạy học đòi hỏi áp dụng CNTT ở mức độ ngày một cao thì thực tế khả năng sử dụng các phần mềm dạy học của các GV hiện nay vẫn chưa đáp ứng được xu thế này. Điều này có thể cho thấy rằng cần nâng cao kỹ năng sử dụng các phần mềm để các GV thành thạo hơn.

2.2.5. Đánh giá mức độ sử dụng CNTT cơ bản vào HĐGD môn GDTC cấp THPT

Để khảo sát mức độ sử dụng CNTT cơ bản trong HĐGD môn GDTC cấp THPT, nghiên cứu tiếp tục thiết kế phiếu khảo sát online, tiến hành khảo sát và thu được kết quả như biểu đồ 2.3 sau:

Biểu đồ 2.3. Kỹ năng khai thác sử dụng CNTT cơ bản trong dạy học môn GDTC cấp THPT

Kết quả thu được từ khảo sát cho thấy, tỷ lệ GV ở mức rất thuần thục còn rất hạn chế chỉ chiếm 8%, trong khi số lượng GV ở mức hạn chế hoặc rất hiếm khi dùng lại ở mức rất cao (47%). Điều này cho thấy thực trạng GV có khả năng ứng dụng CNTT cơ bản vào HĐGD môn GDTC cấp THPT là đáng báo động trước nhu cầu đổi mới GD hiện nay tại Việt Nam. Sự hạn chế trong việc sử dụng các phương tiện giảng dạy tiên tiến sẽ kéo lùi khả năng tiếp cận với những đổi mới và nâng cao hiệu quả trong giảng dạy thực tiễn. Mặc dù nhận thức của đa số GV rất quan tâm,

tuy nhiên kỹ năng chưa thực sự đồng hành cùng kỹ năng.

2.2.6. *Khó khăn trong việc ứng dụng CNTT cơ bản vào HĐGD môn GDTC cấp THPT*

Đội ngũ cán bộ, GV trong trường chưa được đào tạo, trang bị bài bản về kiến thức tin học, phần đông là do cá nhân tự tham khảo, học hỏi. Kỹ năng về CNTT của đa số GV giảng dạy môn GDTC cấp THPT còn chưa được chuẩn hóa, chưa có kỹ năng cơ bản trong việc áp dụng các phương tiện công nghệ tiên tiến vào giảng dạy thực tiễn.

Để làm rõ những khó khăn của các GV đang giảng dạy môn GDTC cấp THPT về việc tiến hành ứng dụng CNTT trong HĐGD, nghiên cứu và đã tiến hành tọa đàm trao đổi với nhiều GV, chuyên gia, nhà quản lý GD. Thông qua tổng hợp ý kiến, các yếu tố khó khăn chủ yếu ảnh hưởng tới việc tiến hành ứng dụng CNTT trong HĐGD môn GDTC cấp THPT được xác định gồm:

- 1) Thiếu sự hỗ trợ về kỹ thuật chuyên môn;
- 2) Thiếu kiến thức và kỹ năng để kết hợp CNTT vào việc giảng dạy;
- 3) Năng lực về CNTT và các ứng dụng CNTT còn hạn chế;
- 4) Thiếu cơ chế quản lý phù hợp và có tính chế tài.

2.3. *Giải pháp nâng cao ứng dụng CNTT trong HĐGD môn GDTC cấp THPT*

2.3.1. *Các nhà quản lý GD*

- Để nâng cao chất lượng hoạt động GD theo hướng toàn diện, các nhà quản lý GD cần quan tâm, chỉ đạo chặt chẽ công tác đổi mới phương pháp dạy học có sử dụng CNTT;

- Chỉ đạo các tổ chuyên môn đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong HĐGD. Chỉ rõ hiệu quả của việc ứng dụng CNTT trong dạy học nhằm đổi mới phương pháp dạy học theo xu thế GD;

- Tổ chức các lớp bồi dưỡng kỹ năng sử dụng CNTT cho các GV môn GDTC nói chung;

- Thiết kế các phòng chuyên môn, cơ sở vật chất phù hợp để tiến hành hỗ trợ, xây dựng các kế hoạch giảng dạy áp dụng CNTT vào giờ học có tính chế tài;

- Xây dựng mô hình GD kết hợp dạy học trực tuyến và thực tiếp;

- Tổ chức các buổi hội giảng, sinh hoạt chuyên môn và giờ học mẫu để tăng cường quá trình giao lưu học hỏi kỹ năng giảng dạy giữa các GV và nhà chuyên môn.

2.3.2. *Đối với GV*

- Tham gia các lớp tập huấn về ứng dụng

CNTT trong dạy học;

- Tự nghiên cứu, tự học, tự rèn luyện các kỹ năng sử dụng CNTT, những phần mềm và các quy trình thiết kế bài giảng điện tử;

- Tích cực, tự tìm hiểu vai trò của CNTT đối với việc đổi mới phương pháp dạy học, từ đó nâng cao ý thức về việc đổi mới HĐGD có sử dụng CNTT;

- Tự nhận thức và nâng cao kỹ năng thiết kế bài giảng điện tử bằng PowerPoint;

- Thường xuyên tìm kiếm để tự nâng cao kỹ năng khai thác thông tin trên internet (tìm kiếm và download các đoạn video, các hình ảnh liên quan đến thể thao và các tư liệu khác,...);

- Nâng cao các kỹ năng xử lý đa phương tiện (các phần mềm tiện ích nhằm hỗ trợ cắt, ghép, định dạng âm thanh như: FreeMaker converter, Camtasia Studio, Magic Video Converter...)

- Tự xây dựng hệ thống tư liệu giảng dạy cá nhân phục vụ công tác giảng dạy lâu dài.

3. **Kết luận**

Việc ứng dụng CNTT cơ bản trong HĐGD môn GDTC cấp THPT là rất cần thiết, có tác động mạnh mẽ làm thay đổi nội dung, phương pháp, hiệu quả dạy và học theo xu thế đổi mới GD hiện nay. Do đó, việc soạn bài giảng điện tử là không thể thiếu. Để có được một bài giảng điện tử chất lượng thì GV phải tự tìm tòi, học hỏi, nghiên cứu và mất nhiều thời gian mới có được. Bài giảng điện tử là một phương tiện dạy-học theo phương pháp mới hiện nay, nó đòi hỏi phải có sự đầu tư không chỉ kiến thức mà còn là thời gian.

Qua điều tra và khảo sát thực tế đối với các GV giảng dạy môn GDTC cấp THPT khu vực Hà Nội và lân cận cho thấy, các cán bộ quản lý cần quan tâm hơn, chỉ đạo quyết liệt hơn nhằm nâng cao ý thức và kỹ năng sử dụng CNTT đổi mới giảng dạy cho GV các môn học nói chung và môn GDTC nói riêng.

Tài liệu tham khảo

[1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), *Chi thị Số 55/2008/CT-BGDĐT ngày 30 tháng 9 năm 2008 về tăng cường giảng dạy, đào tạo và ứng dụng CNTT trong Ngành GD giai đoạn 2008-2012*, Hà Nội.

[2]. Trịnh Thanh Hải (2005), *Ứng dụng CNTT và truyền thông trong dạy học cấp THPT*, NXB Hà Nội.

[3]. Nguyễn Ngọc Khôi, Vũ Thị Hiền, Phạm Hải Yên (2018), *Nghiên cứu ứng dụng phần mềm Ubersense (Huld technique) trong giảng dạy kỹ thuật Quyền (Poomsae) cho SV chuyên ngành Taekwondo năm 1 Trường ĐH TDTT Bắc Ninh*, Tạp chí Đào tạo và Huấn luyện TT, 01, 35-42.

[4]. www.huld.com (www.ubersense.com).